

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าประโยคที่เรียงกันมาในความเรียงภาษาไทยนั้น หน่วยใด หน่วยหนึ่งในประโยคหลังอาจจะซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ฮอดันดา เข้ามามากคือ ไทย เป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2147 // ฮอดันดา มาซอตั้ง สถานีการค้า ที่กรุงศรีอยุธยา

(บทบาทของชาวโปรตุเกสในประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นรชธานี 22)

หน่วยประธานคือ "ฮอดันดา" ในประโยคหลังซ้ำกับหน่วยประธาน คือ "ฮอดันดา" ในประโยคหน้า

ในบางกรณี หน่วยบางหน่วยในประโยคหลังไม่ปรากฏ ทั้งนี้เพราะได้กล่าวถึงแล้วในประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

สมเด็จพระมหินทราธิราชผู้สืบราชสมบัติ มิได้ทรงนำพาการศึกษา //

ประทับอยู่แต่ในพระราชวัง

(ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศใกล้เคียงก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งแรก 113)

หน่วยประธานในประโยคหลัง ควรจะเป็น "สมเด็จพระมหินทราธิราชผู้สืบราชสมบัติ" แต่ทว่าไม่ปรากฏ ทั้งนี้เพราะได้กล่าวถึงแล้วในประโยคหน้า

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สังเกตเห็นอีกว่า ประโยคหลังมีความสัมพันธ์กับประโยคหน้าทางด้านความหมาย เป็นคั่นว่า ประโยคหลังแสดงเหตุของประโยคหน้า หรือประโยค

หลังแสดงความมุ่งหมายของประโยคหน้า ตัวอย่างเช่น

ในขณะนั้นมหาอำมาตย์วันตกกำลังแผ่ลัทธิจักรวรรดินิยมเข้ามาทางตะวันออกไกล // เพราะกินแดนในภูมิภาคนี้อุดมสมบูรณ์

(การรักษาเอกราชของกรุงสยามในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 24)

ประโยคหลังคือ "เพราะกินแดนในภูมิภาคนี้อุดมสมบูรณ์" แสดง เหตุของประโยคหน้าคือ "ในขณะนั้น มหาอำมาตย์วันตกกำลังแผ่ลัทธิจักรวรรดินิยมเข้ามาทางตะวันออกไกล"

พระองค์ไค้ดอมพระองค์เข้าแสดงร่วมกับมหาดเล็ก // เพื่อแสดงให้เห็นไทยเห็นว่า การเป็นลัทธิไทยนั้น เป็นบุคคลที่มีเกียรติ

(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงปรับปรุงกิจการต่าง ๆ เพื่อความมั่นคงของชาติไทย 44)

ประโยคหลังคือ "เพื่อแสดงให้เห็นไทยเห็นว่า การเป็นลัทธิไทยนั้น เป็นบุคคลที่มีเกียรติ" แสดงความมุ่งหมายของประโยคหน้า คือ "พระองค์ไค้ดอมพระองค์เข้าแสดงร่วมกับมหาดเล็ก "

จากข้อสังเกตข้างต้นนั้น ผู้วิจัยพอจะสรุปได้ว่า ประโยคที่เรียงกันมาอาจมีความสัมพันธ์กัน 2 ลักษณะคือ ลักษณะทางรูปแบบโครงสร้าง และลักษณะทางความหมาย ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาให้ละเอียดยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ผู้วิจัยต้องการศึกษาคู่ประโยคในความเรียงภาษาไทยในแง่ที่เกี่ยวกับลักษณะของประโยคที่สัมพันธ์กัน และศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคทั้งทางด้านความหมายและทางด้านรูปแบบโครงสร้าง

ขอบเขตของการวิจัย

ก. ศึกษาความเรียงที่เขียนขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2475 - พ.ศ. 2520 ที่เกี่ยวข้องกับ การประกวดคือความเรียงที่ชนะการประกวดหรือที่ไม่ได้ชนะการประกวด แต่อยู่ในข่ายการพิจารณาตัดสิน

ข. ศึกษาลักษณะทั่ว ๆ ไปของประโยคที่สัมพันธ์กัน

ค. ศึกษาเน้นเฉพาะความสัมพันธ์ของกลุ่มประโยคเท่านั้น

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการค้นคว้าและวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

ก. สำรวจและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลโดยตรวจสอบรายชื่อความเรียงที่ปรากฏในหนังสือหรือวารสาร ขอความร่วมมือไปยังหน่วยราชการหรือเอกชนที่คาดว่าได้จัดการประกวดความเรียงขึ้นในโอกาสต่าง ๆ ข้อมูลประเภทนี้อาจแบ่งตามหน่วยงานของรัฐและเอกชนที่จัดการประกวดได้ดังนี้คือ

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. คณะแพทยศาสตร์ และศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์
3. กรมไปรษณีย์โทรเลข - การสื่อสารแห่งประเทศไทย
4. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม
5. กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
6. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (สำนักงานใหญ่)
7. วารสารชัยพฤกษ์ บริษัท ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด

ข้อมูลประเภทนี้มีทั้งหมด 200 ส่วนวน ถ้าปรากฏเป็นตัวอย่างในวิทยานิพนธ์ จะบอกหัวข้อความเรียง ตลอดจนเลขหน้าที่มาของข้อมูลไว้ในวงเล็บท้ายตัวอย่างด้วย

ข. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้แล้ว ขึ้นที่กข้อความตัวอย่าง หรือประโยคตัวอย่างลงในบัตรรายการ

ค. จัดหมวดหมู่ข้อมูล

เมื่อบันทึกข้อมูลลงในบัตรรายการแล้ว ผู้วิจัยได้นำบัตรรายการมาจัดหมวด

หมู่

ง. สรุปผลข้อมูล

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลซึ่งได้จัดหมวดหมู่ไว้แล้วอีกครั้งหนึ่ง เพื่อเพิ่มเติมรายละเอียดบางประการ สรุปผลการวิจัยและบันทึกการวิจัยนั้น เสนอเป็น บท ๆ ตามลำดับความสำคัญของผลการวิจัยโดยมีตัวอย่างข้อมูลประกอบ

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ อาจแยกกล่าวได้ดังต่อไปนี้

ก. Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai

ของ ดร. วิจินตน์ ภาณุพงศ์ มีหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้พอจะสรุปได้ดังนี้ คือ

ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคแบ่งได้เป็น

4. ระดับคือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในระดับโครงสร้างของประโยค ประโยค

หลังอาจจะสัมพันธ์กับประโยคหน้าได้โดยการไม่ปรากฏของส่วนของประโยค เช่น การไม่ปรากฏของหน่วยกรรมตรง หน่วยประธาน หรือหน่วยกรรมรอง เป็นต้น และในเวลาเดียวกัน หน่วยที่เหลืออยู่ เช่น หน่วยสกรรม หน่วยทวิกรรม หรือ หน่วยกรรมรอง อาจซ้ำหรือไม่ซ้ำกับหน่วยใดหน่วยหนึ่งในประโยคนั้นก็ได้

2. ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในระบับโครงสร้างของวลี นามวลีในประโยคหลังบางหน่วยอาจไม่มีหน่วยหลักปรากฏและในเวลาเดียวกัน หน่วยที่เหลืออยู่ อาจจะซ้ำหรือพาดพิงไปถึงหน่วยจำนวนหรือ หน่วยกำหนดก็ได้ ส่วนกริยาคือในประโยคหลังนั้น อาจไม่มีหน่วยแกนปรากฏก็ได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในระบับหมวดคำ เป็นเรื่องของ การพาดพิงถึงสรรพนาม หรือการพาดพิงถึงลักษณะนาม

4. ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในระบับรายคำ อาจพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ

ก. การซ้ำ อาจจะซ้ำคำกริยา ซ้ำคำช่วยกริยา ซ้ำคำบุพบท หรือซ้ำคำบอกเวลาก็ได้

ข. การพาดพิง อาจจะเป็นการพาดพิงถึงคำบอกจำนวนหรือการพาดพิงถึงคำบอกกำหนดก็ได้

ข. อนุพจน์ในภาษาไทย ของคุณฐิพร ชำนิโรตตานนท์ มีหัวข้อสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ พอจะสรุปได้ดังนี้คือ

ความหมายของอนุพจน์ ผู้เขียนได้แบ่งความหมายของอนุพจน์ตามลักษณะความหมายของคำเชื่อม ดังนี้คือ

1. การแสดง เหตุ
2. การแสดง ผล
3. การ เปรียบเทียบ
4. ความแตกต่าง หรือความตรงข้าม
5. การ เลือกร้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง
6. ความคล้อยตามกัน
7. การแสดง เงื่อนไข
8. ความมุ่งหมาย

9. การแสดงลักษณะ

10. การแสดงเวลา

ค. โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ ของ ดร. วิจิตร กัญพงศ์
ได้กล่าวถึงระบบไวยากรณ์ มีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์นี้ได้แก่ ชนิดของประโยค
ลักษณะของประโยคสามัญ ส่วนของประโยค โครงสร้างของประโยค ลักษณะวลี และโครง
สร้างของวลี

ประโยคที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

ทำให้รู้และเข้าใจลักษณะความสัมพันธ์ของประโยคในความเรียงภาษาไทย อัน
จะเป็นแนวทางสำหรับศึกษาค้นคว้าเรื่องอื่น ๆ ต่อไป และยังเป็นประโยชน์แก่การสอน
การใช้ภาษาไทยโดยเฉพาะ การเขียนความเรียงอีกด้วย

เครื่องหมายและอักษรย่อที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

1. | (เส้นคั่นเดี่ยว) : ใช้นวลี หรือคั่นคำเพื่อแสดงให้เห็นว่า
วลี หรือค่านั้นเป็นส่วนประกอบของประโยค หรือส่วนประกอบของวลี
2. // (เส้นเอนคู่) : ใช้นระหว่างประโยค
3. _____ (สัญลักษณ์) :
ก. ใช้นชี้คำหรือวลีหรือประโยคที่สำคัญ หรือที่ตองการให้เห็นเด่นชัด
เช่น ชี้คำคั่นอย่าง
ข. สัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ ในระหว่างเส้นคั่นเดี่ยว หมายถึงการไม่ปรากฏ
หน่วยประธาน หรือหน่วยกรรมตรง หรือบุพบทวลีลक्षणะหรือองค์ประกอบ
ของนามวลีในตำแหน่งนั้น
4. () (วงเล็บ) :
ก. ใช้นรวมอักษรย่อที่แทนส่วนของประโยค หรือองค์ประกอบของวลี
เพื่อแสดงว่า หน่วยนั้น ๆ ไม่ปรากฏในประโยคเพราะได้กล่าวถึงแล้ว

ข. ใช้คร่อมที่มาของข้อความซึ่งแสดงไว้ท้ายตัวอย่าง

ค. ใช้คร่อมข้อความซึ่งอธิบายเพิ่มเติม

5. " " (อัญประกาศ) ใช้เน้นตัวอย่างที่ปนอยู่กับคำอธิบาย

6. - (ยัติภังค์) : ใช้ขีดข้างหน้าหรือข้างหลังอักษรย่อ

แสดงว่าอักษรที่มียัติภังค์นั้น เป็นองค์ประกอบของวลีหน่วยเดียวกัน แต่อยู่ไม่ติดต่อกัน

7. ป : หมายถึง หน่วยประธาน

8. อ : หมายถึง หน่วยกรรม

9. ส : หมายถึง หน่วยสกรรม

10. ท : หมายถึง หน่วยกรรมตรง

11. พ : หมายถึง หน่วยเสริมพิเศษ

12. ฅ : หมายถึง หน่วยเสริมบอกสถานที่

13. ว : หมายถึง หน่วยเสริมบอกเวลา

14. บ : หมายถึง หน่วยเสริมบพบท

15. นก : หมายถึง หน่วยกริยาซึ่งใช้กล่าวครอบคลุมถึงหน่วย

กรรม หน่วยสกรรม

16. ฅ : หมายถึง หน่วยหลัก

17. ขน : หมายถึง ส่วนขยายนาม

18. ค : หมายถึง หน่วยคุณศัพท์

19. จ : หมายถึง หน่วยจำนวน

20. ก : หมายถึง หน่วยกำหนด และหน่วยแทน

21. ชส : หมายถึง หน่วยขยายเสริม

22. ชก : หมายถึง ส่วนขยายกริยา

23. ช₁ : หมายถึง หน่วยช่วยกริยาหน้าหน่วยแทน

24. ช₂ : หมายถึง หน่วยช่วยกริยาหลังหน่วยแทน

25. ขย : หมายถึง หน่วยขยาย
 26. อว : หมายถึง อนุพากย์วิเศษณ์
 27. อค : หมายถึง อนุพากย์คุณศัพท์

ศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

ก. ความเรียง นักภาษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า ความเรียงไว้หลายทัศนะ พอสรุปได้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร กล่าวไว้ใน เรียงความชั้นสูง ให้ความสำคัญเรียงและเรียงความ ในความหมายเดียวกัน

เปลื้อง ณ นคร กล่าวไว้ใน ภาษาไทยชั้นสูง สรุปได้ว่า เรียงความเป็นลักษณะแสดงอาการกระทำ ใช้คำว่า ความเรียงทั่ว ๆ ไปตรงกับคำว่า Composition และใช้คำว่า ความเรียงเชิงวรรณศิลป์ ตรงกับคำว่า Literary Composition หรือใช้คำว่า ความกรอง

สิทธา พิณีจวบถล และคณะ กล่าวไว้ใน การเขียนการพูด สรุปได้ว่า แบบของการเขียนความเรียงประเภทที่ 4 คือ การแต่งทำนองเรียงความอันได้แก่ เรียงความและบทความ

ฐะปานีย์ นาคกรทรรพ กล่าวไว้ใน การประพันธ์ สรุปได้ว่า ความเรียงคือ เรียงความ

คณะอาจารย์แห่งภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวไว้ใน การใช้ภาษา สรุปได้ว่า บทความเป็นความเรียงที่มีเรื่องราวจากความเป็นจริง

จากแนวความคิดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งใช้คำว่า ความเรียงให้หมายถึง เรียงความ (Essay) โดยอาศัยลักษณะที่สำคัญคือ

1. มีหัวข้อเรื่อง
2. มีโครงเรื่องซึ่งประกอบด้วยส่วนประกอบ 3 ส่วนใหญ่ ๆ ได้แก่ คำนำ

(หรือบทนำ) เนื้อเรื่อง และคำลงท้าย (หรือบทลงท้าย) ถ้าหากข้อเขียนในข้อนี้ในข้อ 2 ประการ ผู้วิจัยถือว่าเป็นความเรียง (essay) ได้

ข. ผู้วิจัย หมายถึงผู้เขียนวิทยานิพนธ์นี้

ค. ผู้เขียน หมายถึงผู้เขียนความเรียง หรือหนังสือซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวถึงในวิทยานิพนธ์นี้

อนึ่ง คำจำกัดความ คำอธิบายต่าง ๆ เป็นต้นว่า คำจำกัดความของวัสดุส่วนใหญ่ใช้ตามแนวหนังสือโครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย